

PERGALĖ

LIETUVOS KP ZARASŲ RAJONO KOMITETO IR RAJONO DARBO ŽMONIŲ DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

ZARASAI

1953 m.

liepos

12

SEKMADIENIS

Nr.82(892)

Kaina 15 kap.

Numeryje:

1. Informacinis pranešimas apie Tarybų Sąjungos Komunistų partijos Centro Komiteto Plenumą—1 psl.
2. TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiume—1 psl.
3. F. DIOMKINAS. Laiku ir be nuostolių nuimsime derlių—1 psl.

4. Marytės gyvenimas—taurus atsidavimo Tėvynei pavyzdys—2—3 psl.
5. B. ŠIMKUS. Neužmiršamos metinės—4 psl.
6. A. BARTKUS. Zarasuose vilkinamas pašarų paruošimas—4 psl.

Marija Melnikaitė

Rytoj sukanka 10 metų nuo tos dienos, kai fašistiniai budeliai žiauriai nukankino narsiąją lietuvių tautos dukrą—Tarybų Sąjungos Didvyrę Marytę Melnikaitę.

Visa lietuvių tauta saugo ir brangina narsiosios mergaitės-komjaunuolės Marytės atminimą. Jos gyvenimo ir kovos kelias tapo visai jaunajai kartai šviesiu meilės ir ištikimybės savo socialistinei Tėvynei pavyzdžiu.

Marytės atminimas yra ypatingai brangus mums, žarasičiams, tarp kurių ji augo ir mokėsi mylėti savo Tėvynę ir liaudį, mokėsi iki galo likti ištikima partijai ir tarybinei Tėvynei. Marytę išauklėjo Lenino—Stalino komjaunimas. Įstojęs 1940 metų liepos mėn. į komjaunimo eilės, ji nuo to laiko visą savo gyvenimą, visą jaunatvišką energiją paskyrė didžiajam komunistų partijos reikalui.

Rusčiomis Tėvynės karo dienomis, kada visa tarybinė liaudis pakilo į žūtutinę kovą su fašistiniais okupantais, su ginklu rankose stojo ginti Tėvynę ir Marytę. Narsi partizanė keršijo fašistiniams okupantams ir jų pakalikams—buržuaziniams nacionalistams už jų daromas lietuvių tautai skriaudas, už mūsų tautos vargus ir ašaras. Nei dieną, nei naktį neturėjo fašistai ramybės Lietuvos žemėje. Rūsti liaudies keršytojų ranka visur pasiekdavo priešą. Verto nuo bėgių vokiečių kariniai. ešelonai, lėkė į ortiltai, kariniai sandėliai, degė fašistų būstinės, partizanų kulka visur tykojo priešą. Lietuvos partizanai suteikė didelę paramą šauniajai Tarybinei Armijai—suriuškinant prakeiktąjį fašistinį žvėrį ir iškovojo pergalę.

Didvyriškai kovėsi Marytė su priešais. Ji drąsiai, nebijodama jokių sunkumų ir pavojų, eidavo į mūšį, savo pavyzdžiu vesdama paskui save kitus draugus. Ir kada Marytė pakliuvo į priešų nagus, ji liko tokia pat drąsi. Nesudrebėjo jos širdis mirties valandą, nepabūgo ji

žiauriausių kankinimų, ji iki galo liko ištikima partijai, tarybinei Tėvynei.

Už pavyzdingą karo vadovybės kovos uždavinių atlikimą kovoje prieš fašistinius grobikus prieš užnugaryje ir parodytą narsumą bei didvyriškumą TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo 1944 m. kovo mėn. 22 d. įsakymu Marijai Melnikaitėi buvo suteiktas Tarybų Sąjungos Didvyrio vardas.

Neteko Marytei sulaukti šviesios ir džiaugsmingos pergalės dienos. Bet tarybinių žmonių širdyse ji liko gyva. Jos didvyriška kova su priešais pastatė ją greta tokių tarybinių jaunuolių, kaip Zolja Kosmodemjanskaja, Olegas Koševojus, Liza Čaikina, Aleksandras Matrosovus ir kiti, kurių tauriuoju gyvenimo pavyzdžiu seka visas tarybinis jaunimas ir priešakiniai viso pasaulio jaunuoliai.

Tarybiniai žmonės pastatė Marytei didingą paminklą, įgyvendinę tai, už ką ji kovojo, už ką atidavė savo jaunąją gyvybę. Laisvai ir laimingai gyvena šiandieną lietuvių tauta. Mūsų respublikoje likviduotos eksploatatoriškos klasės, kaip mieste, taip ir kaime nugalėjo socializmas. Nematytai greitais tempais vystosi Lietuvos pramonė, žemės ūkis, klesti lietuviška kultūra, nacionalinė savo forma, socialistinė savo turiniu. Laisvi šiandieną Marytės gimtieji ežerai ir žalios kalvos, laisvai ir laimingai gyvena darbo žmonės. Rajono darbo žmonės, kaip visa lietuvių tauta, draugiškoje tarybinių tautų šeimoje siekia vis naujų laimėjimų kelyje į komunizmą.

Minėdami narsiosios lietuvių tautos dukters Marytės Melnikaitės žuvimo metines rajono darbo žmonės pilni pasiryžimo dirbti su dar didesniu pasiaukojimu, atiduoti visas jėgas, kad sėkmingai įgyvendintų didžiąją komunizmo statybos programą, kurią iškelė tarybinei liaudžiai Tarybų Sąjungos Komunistų partijos XIX suvažiavimas.

Šienas—valstybei

MOLĖTAI. (ELTA). Dauguma rajono kolūkių baigė šienapiūtę. Vykdydami savo pirmąją prievolę valstybei, jie pristato šieną į paruoštus punktus.

Pirmas rajone baigė šienapiūtę Čapajevos vardo kolūkis. Jis pristatė į paruoštą punktą apie 10 tonų aukštos kokybės šieno. Daug šieno pristatė valstybei „Jaunosios gvardijos“, Černiachovskio vardo, Kirovo vardo, „Čiulėnų“ ir kiti kolūkiai.

INFORMACINIS PRANEŠIMAS apie Tarybų Sąjungos Komunistų partijos Centro Komiteto Plenumą

Šiomis dienomis įvyko Tarybų Sąjungos Komunistų partijos Centro Komiteto Plenumas.

TSKP CK Plenumas, išklausęs ir apsvarstęs CK Prezidiumo—dr. G.M. Malenkovo pranešimą apie nusikalstamus antipartinius ir antivalstybinius L.P. Berijos veiksmus, nukreiptus į Tarybų vals-

tybės pakirtimą užsienio kapitalo interesams ir pasireiškusius klatingais mėginimais pastatyti TSRS Vidaus reikalų ministeriją viršum Vyriausybės ir Tarybų Sąjungos Komunistų partijos, priėmė nutarimą—išvesti L.P. Beriją iš TSKP CK sudėties ir pašalinti jį iš Tarybų Sąjungos Komunistų partijos eilių, kaip Komunistų partijos ir tarybinės liaudies priešą.

TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiume

Ryšium su tuo, kad pastaruoju metu atskleisti nusikalstami antivalstybiniai L.P. Berijos veiksmai, nukreipti į Tarybų valstybės pakirtimą užsienio kapitalo interesams, TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas, apsvarstęs TSRS Ministrų Tarybos pranešimą šiuo klausimu n u t a r ė:

1. Nuimti L.P. Beriją nuo TSRS Ministrų Tarybos Pirmininko pirmojo pavaduotojo posto ir nuo TSRS Vidaus reikalų ministro posto.

2. Bylą apie nusikalstamus L.P. Berijos veiksmus perduoti svarstyti TSRS Aukščiausiajam Teismui.

SOSTINĖS DARBO ŽMONĖS PRITARĖ TSKP CK PLENUMO NUTARIMUI

Liepos 10 d. Maskvos Vladimiro Iljičiaus vardo, Stalino vardo gamyklose, gamyklose „Kaučiuk“, „Krasnyj Bogatyr“, „Serp i Molot“, „Borec“, „Triochnogornaja Manufaktūra“ ir daugelyje kitų įvyko gausūs susirinkimai, kuriuose darbininkai, inžinieriai, technikai ir tarnautojai buvo supažindinti su TSKP CK Plenumo nutarimu.

Kalbėjusieji susirinkimuose rūsčiai kalbėjo apie niekšiškus Berijos veiksmus ir pa-

reiškė, kad yra pasirengę paskirti visas jėgas pergalingos komunistinės statybos reikalui.

Kalbėdamas autogamyklininkų susirinkime, šlifutojas drg. Privalovas pasakė:

—Mūsų gamyklos darbininkai, kaip ir visa tarybinė liaudis yra didžiai pasipiktinę niekšiškais priešiškais buržuazinio persigimėlio Berijos veiksmais.

Atsiliepdami į TSKP CK Plenumo nutarimą, autoga-

myklininkai dar glaudžiau susitelks apie partijos Centro Komitetą ir Tarybinę vyriausybę, pakels budrumą ir pagausins savo darbo laimėjimus, įgyvendinant grandiozinę komunistinės statybos mūsų šalyje programą.

Susirinkimai galingai pademonstravo darbo žmonių vienybę, jų glaudų susitelkimą apie TSKP Centro Komitetą ir Tarybinę vyriausybę.

(TASS—ELTA).

Laiku ir be nuostolių nuimsime derlių

Vykdydami penktojo penkmečio iškeltus uždavinius, mūsų žemės ūkio artelės nariai šiais metais išpareigojo išauginti gausų derlių, o taip pat laiku ir be nuostolių jį nuimti. Savo išpareigojimus mes garbingai vykdome.

Praejusiu metų ruduo mūsų kolūkiui buvo nelengvas. Derlių teko nuimti nepalankiomis oro sąlygomis. Kolūkiečiai įsitikino, jog sėkmingas derliaus nuėmimas daug priklauso nuo gero pasiruošimo šiam atsakingam laikotarpiui.

Šiemet mūsų žemės ūkio artelė turi nuimti derlių iš 624 hektarų ploto. Tai atsakingas ir nelengvas uždavinys. Todėl dabartiniu metu mes didelį dėmesį skiriame užtikrinimui pavyzdingo pasiruošimo derliaus nuėmimui.

Kolūkio statybinė brigada jau atremontavo 15 klojimų naujam derliui krauti ir stato du naujus klojimus. Iki derliaus nuėmimo pradžios jų statyba bus pilnai užbaigta. Sparčiai vyksta derliaus nuėmimo inventoriaus remontas. Remontininkai drg. drg.

A. Žilėnas, J. Jauniškis, J. Mažeika jau atremontavo 34 vežimus, grūdams vežti pagaminta 20 specialių dėžių, atremontuoti 5 arkliniai grėbliai, 1 kertamoji mašina, 2 piaunamosios mašinos, 77 komplektai pakinktų ir kitas inventorius. Derliaus nuėmimo metu, apart piaunamųjų, bus panaudojami ir rankiniai dalgiai. Tam tikslui kolūkis įsigijo 54 rankinius dalgius, pagaminta apie 120 rankinių grėblių.

Kartu su derliaus nuėmimu mes numatome vykdyti kulinimą ir grūdų pristatymą valstybei. Spartesniau šio uždavinio vykdymui užtikrinti, paruošėme 5 arklines kuliamąsias, vėtykles, 3 fuktelius. Javų kulinimą mes vykdysime ir naktimis, tam tikslui įsigijome 13 žibintų. Derliaus nuėmimui mobilizuosime visus kolūkiečius, taip pat pilnai panaudosime kolūkyje esamas kertamąsias mašinas, kurios jau dabar priskirtos prityrusiems mašinistams-piovėjams.

Nuimant derlių mums nemažą pagalbą suteiks MTS. Pagal sutartį kombainu bus

nuimta apie 100 hektarų vasarajaus. Taip pat MTS sudėtingomis kuliamosiomis bus iškulta ir išvalyta 350 tonų grūdų.

Mūsų kolūkiečių tarpe karštą pritarimą rado Lietuvos TSR Ministrų Tarybos nutarimas „Dėl pasiruošimo derliaus nuėmimui, grūdų bei kitų žemės ūkio produktų paruošoms ir jų įvykdymo 1953 metais“. Mes imsimės visų priemonių, kad šiame nutarime iškelti uždaviniai būtų pilnai įgyvendinti. Artimiausiu laiku kolūkyje ir brigadose bus baigti sudaryti darbo planai derliaus nuėmimo laikotarpiui, visose brigadose bus atliktas patikrinimas, kaip pasiruošta derliaus nuėmimui. Pastebėtus patikrinimo metu trūkumus mes tuoj ryžtingai šalinysime.

Mūsų kolūkiečiai nepagalės jėgų, kad šių metų derlius būtų nuimtas laiku ir be nuostolių, kad prieš laiką būtų įvykdytos grūdų paruošos.

F. Diomkinas
Ždanovo vardo kolūkio pirmininkas

Marytės gyvenimas - taurus

Šaunioji partizanė

Nepaprastai sunkūs ir slegianti buvo vokiečių okupacijos metai. Po žvėriška fašistine letena kraujuose paplūdęs stenėjo Lietuvos kraštas.

Bet priešas nepalaužė laisvę mylinčios lietuvių tautos. Tukstančiai lietuvių stojo į žūtbūtinę kovą su nekenčiamu priešu. Susiorganizavo partizanų būrys ir Zarasų apylinkėse. Nuo pat pirmųjų susikūrimo dienų būrys pradėjo negailingą kovą su fašistais bei jų pakalikais. Pradėjo virsti nuo bėgių prieš traukiniai, nuo minų sproginėjo vokiečių karinės automašinos, į orą lėkė geležinkelių tiltai.

Į partizaninę kovą įsijungė ir Marytė Melnikaitė. Su ginklu rankose ji stojo ginti savo Tėvynės.

Pirmą sykį Marytę kovos metu aš sutikau keturiasdešimt trečiųjų metų birželio pabaigoje Gražutės miške. Ji su šešių žmonių grupe ką tik buvo sugrįžusi, sėkmingai įvykdžiusi vadovybės užduotį.

Anksčiau aš ją pažinojau kaip jauną mažą mergaitę, mėgstančią dainas, šokių, juoką. Dabar aš jos nepažinau. Sunki nelaimė, užgriuvusi kraštą, ir gautas kovos krikštas užgrūdino ir pakeitė ją. Aš pamačiau subrendusią merginą, rūsčią liaudies keršytoją, pasiryžusią visas savo jėgas atiduoti už tėvynę, už kovos draugus, už bendrą reikalą — fašizmo sutriuškinimą.

Neilgai Marytė buvo mūsų būryje. Mums trūko šaudmenų, karinės medžiagos. Dvi partizanų grupės buvo išsiųstos į partizanų brigados štabą atgabenti ginklų. Reikėjo siųsti trečią grupę. Tą uždavini vadovybė pavedė atlikti Marytės vadovaujamai partizanų grupei.

Sunkūs ir pavojingas kelias. Eiti reikėjo naktimis per vokiečių komendantūrų ir policijos postų saugojamą kraštą. Bet Marytė nepabugo pavojų ir sunkumų. Jos ryžtingumas drąsino kitus partizanus.

Marytė daugiau nebegrįžo. Tik vėliau mus pasiekė skaudi žinia apie didvyrišką, nelygią partizanų grupės kovą su fašistais, apie grupės žuvimą ir garbingą Marytės mirtį. Mirdama neišdavė mūsų. Žvėriški budelių kankinimai nepalaužė jos. Iki mirties ji liko ištikima savo draugams — partizanams, ištikima bendram, šventam reikalui, ištikima savo Tėvynei.

Ir dabar, kada tarybiniai žmonės dirba taikų, kurybinį darbą, plačiai naudodamiesi apginta laisve, mes negalime prisiminti su padėka ir meile tos drąsios komjaunuolės, nepagailėjusios savo jaunos gyvybės už tai, kad tarybiniai žmonės būtų laisvi ir laimingi.

V. Atajevas
partizaninės kovos dalyvis

MARIJA MELNIKAITĖ

Marytės vardas gyvens žmonių širdyse

Šviesus Marytės Melnikaitės atminimas visuomet gyvens rajono darbo žmonių širdyse. Didvyrės žuvimo dešimtmėčiui paminėti rajono kolūkiai, kultūros-švietimo įstaigos, žmonės išleido sienlaikraščius, organizavo literatūrines parodėles, vaizduojančias jos gyvenimą, kovą su okupantais ir didvyrišką mirtį.

Gausiai lankosi zarasiečiai miesto kraštotyros muziejuje. Žiūrėdami į išstatytus eksponatus apie Marytę, darbo žmonės dar kartą skaudžiai pergyvena didvyrės mirtį. Į

venimą, kovą su okupantais ir didvyrišką mirtį.

Eilėje kolūkių, kaip M. Melnikaitės vardo, P. Cvirkos vardo ir kituose susirinkę kolūkiečiai išklause pranešimus apie Marijos Melnikaitės gyvenimą ir kovą.

kraštotyros muziejų atvyksta ekskursijos iš visų Lietuvos kampelių ir broliškujų respublikų susipažinti su narsiosios partizanės gyvenimu.

SALOMĖJA NĖRIS

MARIJA MELNIKAITĖ

(Ištrauka iš poemos)

...Tu stovi kryžkelėje — prieš mirtį, —
Krutinei oro trūksta:
Ten miestai pelenu pavirtę,
Nuodėguliais berūksta.

Matai — į mirtį atsigręžus,
Kaip žūva milijonai,
Kaip brolius į vergiją veža
Akli, kurti vagonai...

Gimtieji tavo ežerai
Jau ašarom pasruvo.
Pušyno tamsžaliai gaurai
Juodais šešėliais griūva.

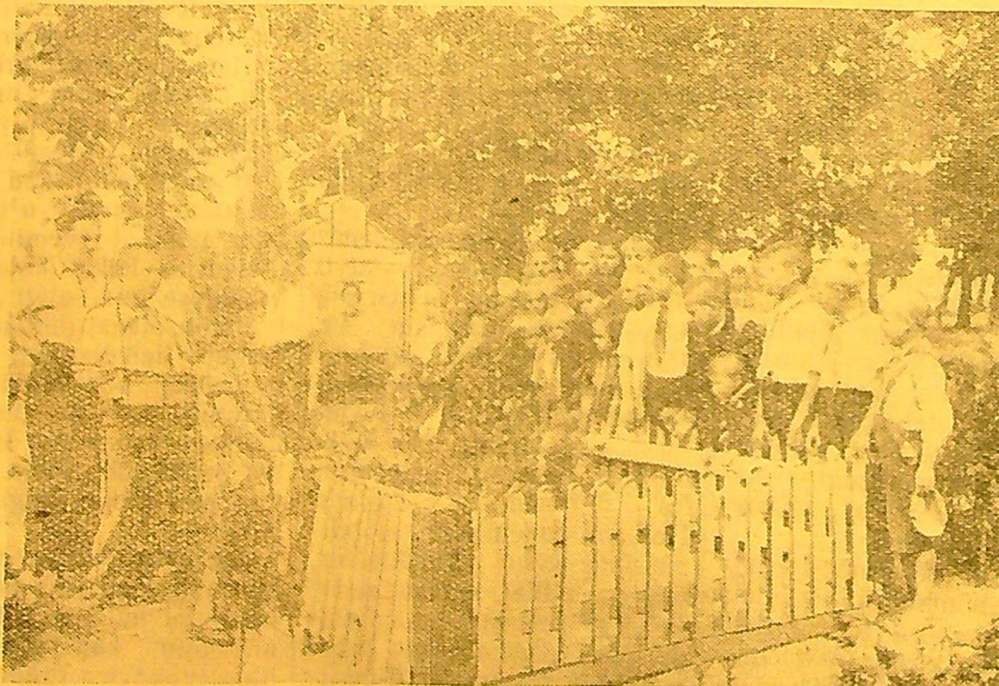
Sakei — tau motina tėvynė,
Jos laisvė — tau seselė.
To kelio niekas neprimynė,
Mirties, pavojų kelio...

Sunkiausiu pasukai keliu —
Erelių partizanų.
Tu nesakysi — negaliu,
Brangi mergaitė mano.

Nerimo Dūkšto ežeras,
Banga bangelę ginė.
Kokia graži pro ašaras,
Kokia graži tėvynė!

Paskui — į šoną palenkta
Nusviro tau galvelė...
Mes atsiminsim dieną tą
Ir vykdysim tą valią!

Laisvi bus tavo ežerai
Ir tavo kalvos žalios!
Ir dainos paminės gerai
Nepaprastą mergelę.

Nuotraukose: kairėje — pirmos ir antros vidurinių mokyklų pionieriai prie Marytės Melnikaitės kapo; dešinėje — didvyrės motina pasakoja pionieriams apie dukters gyvenimą ir jos kovą prieš vokiškuosius-fašistinius okupantus.
N. Glazunovo ir H. Umbrasevičiaus nuotr.

atsidavimo Tėvynei pavyzdys

Kilnus kovos už laisvę pavyzdys

Prieš dešimt metų fašistiniai budeliai žvėriškai nukankino didvyriškąją lietuvių tautos dukrą Mariją Melnikaitę. Marytė žuvo, tačiau šviesus jos atminimas visada buvo ir bus gyvas žmonių širdyse ir kvies visus kovoti, kad visame pasaulyje nugaltų taika, kad visa žmonija turėtų galimybės kurti gražų ir laimingą gyvenimą.

N. A. Ostrovskis rašė, kad gyventi reikia taip, jog mirštant būtų galima pasakyti: visas gyvenimas ir visos jėgos atiduotos tam, kas brangiausia pasaulyje, kovai dėl žmonių išsilaisvinimo.

Marytė savo gyvenimą paaukojo brangiausiajam pasaulyje tikslui — kovai dėl žmonių laisvės, dėl šviesios komunistinės ateities.

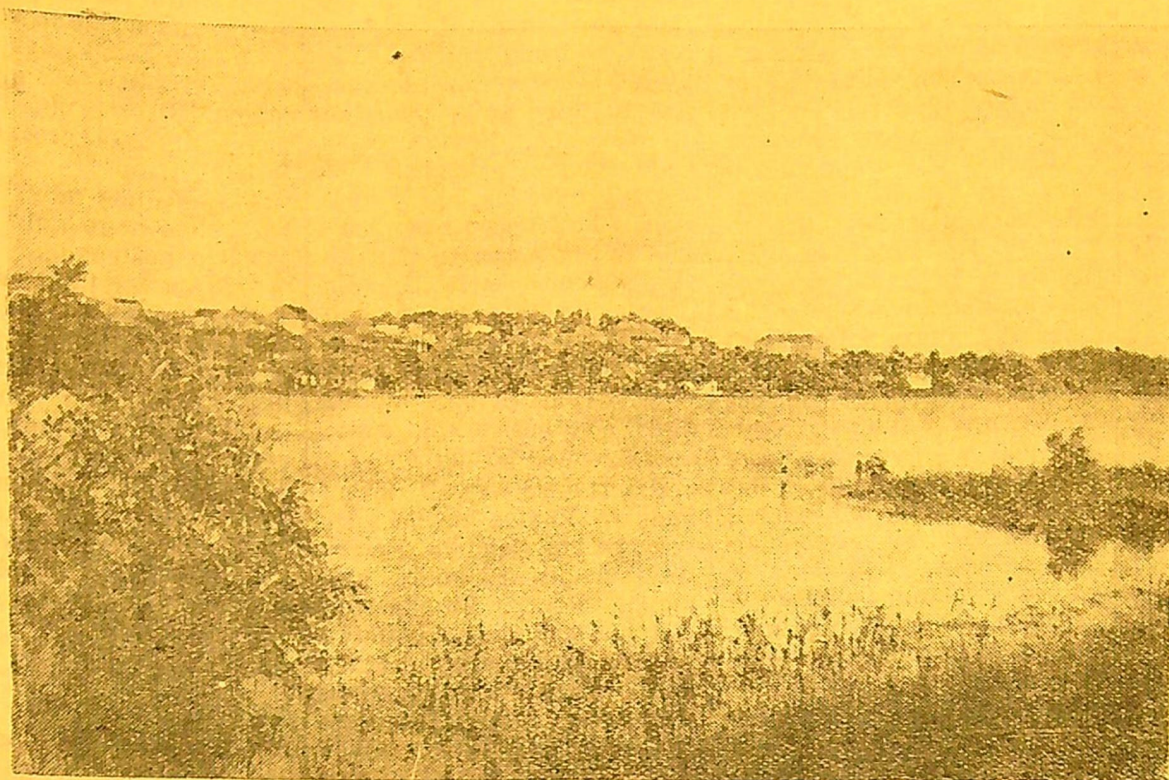
Didvyriškos lietuvių tautos dukros vardas stovi greta vardu jaunų Tarybų Sąjungos Didvyrių Olego Koševojaus, Zojos Kosmodemjanskos, Aleksandro Matrosovo ir eilės kitų, kurie kovojo ir žuvo už tai, kad mes, jaunuoliai, galėtume laisvai ir laimingai gyventi, siekti mokslo, statyti puikų komunistinio rūmą.

Neteko pamatyti Marytei savo svajonių įsikūnijimo. Bet tarybinė liaudis įgyvendino jos siekius. Mums, komjaunuoliams, niekad neišdils atminimas apie Marytę.

Aš žinau, kad savo sąžiningu darbu prisidėsiu prie greitesnio komunizmo sukūrimo ir taikos išsaugojimo reikalo. Ir aš dirbsiu, kad būčiau verta savo Tėvynės, savo liaudies, išugdžiusios tokius nepalaužiamus žmones, kaip Marytė.

S. Kasperavičiūtė

pirminės komjaunimo organizacijos prie finansų skyriaus sekretorius

ZARASAI. Miesto vaizdas.

N. Glazunovo ir H. Umbrasevičiaus nuotr.

Pionieriai gerbia Marytės atminimą

Netoli mokyklos banguoja ežeras. Tankūs medžiai meta savo šėšėlį ant mokyklos sodo, kur dažnai susirenka pionieriai pasidalinti savo įspūdžiais, pasitarti. Čia jie ateina į sueigas, čia jie kuria savo planus, svajoja apie laimingą vaikystę.

Linksmi ir džiaugsmingai leidžia laiką Zarasų pionieriai. Ir kaip nesidžiaugti, kai aplink matai besikuriantį tokių nuostabių gyvenimų, kai žinai, kad mūsų šalyje vaikams nereikia galvoti apie duonos kąsnį, kad jie gali mokytis, džiaugtis savo vaikystę.

Ir prieš jaunųjų leniniečių akis dažnai iškyla nemirtingi paveikslai tų, kurie iki paskutinės gyvenimo minutės, iki paskutinio atodūso kovojo

su niekšingais priešais, kovojo, kad kiti galėtų laimingai gyventi, nieks netrukdytų vaikams laisvai mokytis, linksmi atostogauti. Tokiu kovotoju už vaikų laimę buvo ir Marytė Melnikaitė.

Daug pionieriai žino apie Marytę Melnikaitę. Jų draugovės kambaryje ant sienos kabantis Marytės portretas pionieriams yra labai artimas ir brangus. Kai jaunuosius leniniečius išstinka eilinis nepasisekimas, jie jaučia, tarsi Marytė jiems suteikia jėgų, skatina ryžtingai nugalėti bet kokius sunkumus.

Dažnai pionieriai aplanko Marytės kapą, prižiūri jį, atneša puokštes gyvų gėlių. Atsilanko jie ir prie to namelio, kur gimė ir augo

Marytė, kur ji leido savo skurdžią vaikystę.

Su didžiausiu susidomėjimu pionieriai klauso pasakojimų apie Marytę, skaito atsiminimus apie ją. Ir todėl, kai pionierių stovyklos vyriausioji vadovė Rima Sergadjejeva pasiūlė jiems aplankyti Marytės Melnikaitės tėvus, jaunieji leniniečiai vieningai tam pritarė.

Kai Marytės motina pasakojo vaikams apie savo dukterį, nuo jų veidų nuslinko nerūpestinga šypsena, kiekvienas iš jų giliai susimąstė apie tai, kuo jis galėtų būti naudingas savo tarybinei Tėvynei, kiekvienas trokšta būti panašus į narsiąją Marytę.

G. Kazlauskaitė

Mylėkime savo Tėvynę taip, kaip ją mylėjo Marytė

Zarasiečiai karštai myli savo gimtąjį kraštą už jo gražias apylinkes, melnuosius ežerus, slėnius ir kalvas. Bet ypatingai mums brangus yra Zarasų miestas tuo, kad jame išaugo narsioji lietuvių tautos duktė Marytė Melnikaitė.

Nerasi mūsų respublikoje tokio žmogaus, kuris su didžiausia pagarba ir meile netartų Marytės vardo, kuris nesizavėtų jos didvyriškais žygdarbiais.

Marytė Melnikaitė karštai mylėjo savo tarybinę Tėvynę, savo gimtąjį kraštą, paprastą darbo liaudį. Mylėti Tėvynę, reiškia būti iki galo jai ištikimu, mokėti jai paaukoti visas savo jėgas, o reikalui esant ir gyvybę. Kaip tik taip mylėjo savo Tėvynę Marytė.

Marytė pateko į priešų nagus. Bet niekas negalėjo palaužti narsiosios mergaitės. Ji nepabūgo žiaurių kankinimų, ji iki galo liko tvirta ir nepalaužiama, liko ištikima savo Tėvynei. Nežiūrint nežmoniškų kankinimų, Marytė neišdavė savo kovos draugų. Ji mirė su mintimis apie laisvąją tarybinę Tėvynę, apie didįjį tautų vadą draugą Staliną.

Tarybinė liaudis žengia iš pergalės į pergalę statant komunizmą. Prieš mus, kaip nemiršamos šlovės paminklas, iškyla Marytės Melnikaitės vardas.

Minėdami jos žuvimo dešimtmelį mes pasižadame dar su didesniu pasiaukojimu dirbti, dar karščiau mylėti savo brangiąją tarybinę Tėvynę, dėl kurios laisvės Marytė paaukojo savo gyvybę.

R. Paliūnis
komjaunuolis

A. VENCLOVA.

Marytė Melnikaitė

(Ištrauka iš apybraižos)

Visą naktį Marija su draugais ėjo nuošaliomis vietomis, nežinomais kaimų keleliais ir tarpukaimių takais, pro piktžolėmis užžėlusius neriarius dirvonus, paliai gurgančius upeliukus. Nebe pirmą kartą ėjo ji atlikti būrio vado duoto uždavinio. Nebuvo ko bijoti. Kartu ėjo šeštas draugų, ištikimų kovos bičiulių, su kuriais jau seniai ji dalijosi kovų pavojais ir laimėjimų džiaugsmu. Marija tikėjo draugų drąsa ir atsidavimu, o jie žinojo, kad Marija, susidūrusi su mirties pavojumi, drąsiai žiūrės jam į akis ir pigiai savo gyvybės priešui neatiduos.

Jie buvo pasiūsti į tolimą vietą svarbaus uždavinio atlikti. Būrio vadas ilgai galvojo, ką pasiūsti į šį žygį. Jis žinojo, kad partizanams reikės pereiti pavojingus rajonus, kur daug vokiečių igulų, kur stropiai saugomi

visi eliai. Ir jis parinko šešetą naujų nusių savo būrio draugų. Būrio viršininku paskyrė septintąjį — Mariją. Ir dabar, kada septyni draugai ėjo švintandžio ryto pazare, jie tebegalvojo apie tai, kaip išeidami atsiveikino su draugais. Tokiu atveju atsiveikimas visada budavo jaudinantis ir rūsčiai vyriškas: niekas, nei tie, kurie išėdavo, nei tie, kurie likdavo, nežinodavo, ar teks dar kada nors susitikti...

Tai buvo Rytų Lietuvoje, netoli Rimšės bažnytkaimio. Pasiruošimo ir ilgos kelionės nuvarginti, partizanai įėjo į nedidelį miškelį. Žolėje dar nebuvo užgesusios paskutinės ryto rasos liepsnelės, kada jie, pasirinkę saugesnę vietą, susėdo ant miško samanų. Jie nusikabinė automatus, nuo pečių nusiėmė kelioninius maišelius ir sėdo pusryčių. Šį rytą, liepos mėnesio aštuntosios die-

nos rytą buvo nepaprastai gražu. Miškas klegėjo paukščių balsais, jau nubudo visas žaliasis miško pasaulis, pilnas vėsos, džiaugsmo, kvėpėjimo.

Partizanai šį kartą nepastebėjo, kad priešas seka kiekvieną jų žingsnį. Jie nežinojo, kad per kelis kaimus juos lydėjo budri gestapo akis. Ir kada miško krašte staiga sutraškėjo kaustyto vokiečio bato priminta medžio šakutė, partizanai pakėlė galvas ir pamatė — mišką supa vokiečių baudžiamasis būrys.

Partizanų būrelis užėmė kovos poziciją. Sutratoje automatų ugnis. Į partizanus šaudė vokiečiai. Pro miško stuobrius buvo matyti — prigulę prie žemės, slėpdamiesi už medžių kelmų, kaimiečių iškastose smėlio duobėse, išdžiūvusio upelio vagoje, iš visų pusių artyn slenka priešai.

Partizanai stojo į kovą. Iš-

siveržti iš apsiausties rato buvo maža vilties. Reikėjo gintis, stengiantis priešais padaryti kiek galima daugiau nuostolių. Partizanų buvo septynetas, vokiečių — didelis būrys. Vokiečiai buvo ginkluoti ne tik automatais — miško krašte jie pasistatė minosvaidį ir kada-nekada į miško tankmę šaudė minomis.

Užvirė nelygi kova. Maža partizanų saujelė grūmėsi su didelėmis baudžiamosios būrio jėgomis, neprisileisdama priešų artyn. Partizanai matė, kaip nuo jų automatų kulku vienas po kito griuvo ant žemės vokiškieji banditai.

Saulė buvo pačiame vasaros dangaus viršuje. Ten, anapus miško, laukuose buvo tylu ir ramu, o čia, kaip ir anksčiau, tebevėrė kova. Daug priešų krito šioje nelygioje kovoje.

Artinosi pavakarė. Baigusi savo šovinius, Marija Melnikaitė, surinkusi neiššaudytus žuvusių draugų diskus, kovojo toliau. Ji išvargė nuo vi-

są dieną trunkančio kovos trenksmo. Iš nuovargio ir nervų įtempimo jos akys prisunkė kraujo ir karščiavo. Išvargusiomis akimis, tartum pro kraujo garų uždangą ir dūmus, ji matė netoliese gulintį žuvusius draugus. Priešai, matydami kad kovos lauke teliko tik ji viena, vis drąsiau šliaužė artyn, norėdami paimti ją gyvą. Jie sužinos, pagaliau, kas ši atkakloji mergaitė, iš kur ji, kame partizanai gavo ginklų, kas jų vadas ir kur slepiasi kiti draugai.

Marija supranta, kad artinasi sunkiausia jos gyvenimo valanda. Nelengvas buvo jos gyvenimo kelias, maža džiaugsmo ir daug sielvarto teko jos daliai. Bet ji nesigailėjo gyvenusi. Garbingai ji ėjo darbo ir kovos kelią. Jeigu jai lemta žūti, ji žus dėl brangiausio žmogaus gyvenime dalyko — dėl gimtosios žemės laisvės, dėl mylimos Tarybų Lietuvos, kurioje ji pirmą kartą pasijuto pilna'eisis, pilnavertis žmogus.

NEUŽMIRŠTAMOS METINĖS

S. m. liepos 13. d. sukan-ka devyneri metai nuo tos dienos, kai šaunieji Tarybinės Armijos kariai išvadavo mūsų Tarybų Lietuvos sostinę Vilnių nuo fašistinių grėbikų jungo.

Devyneri metai istoriniu požiūriu yra nedidelis laikotarpis. Tačiau devyneri metai mūsų tarybinėje tikrovėje pralenkia dešimtmečius. Per tuos metus tiek nuveikta atstatant ir toliau vystant Vilnių, kiek kapitalistinėse sąlyse nebutų įmanoma padaryti per ilgus dešimtmečius.

Kas lankėsi Vilniuje 1944 metais, matė jo griuvėsius, apdegusius pastatus, tas dabar nepažins miesto.

Sunku palikimą paliko mums hitleriniai okupantai. Bet Komunistų partijos įkvėpti, Tarybinės vyriausybės nuolatinio rūpinimosi dėka tarybiniai žmonės pakėlė mūsų senąją sostinę iš griuvėsių, padarė ją neatpažįstama. Vilnius džiugina mus savo naujomis, pokariniais metais pastatytomis pramonės įmonėmis — stambiausiu respublikoje „Lelijos“ siuvimo fabriku, elektros skaitiklių gamykla, „Pergalės“ konditerijos fabriku ir kitomis įmonėmis. Suminėtosios gamyklos — tai tik maža dalis naujų pramonės įmonių pastatytų Lietuvoje Tarybų valdžios metais.

Iš visų mūsų neapbrėptas Tėvynės kampų — iš Maskvos ir Leningrado, Uralo ir Vidurinės Azijos — neruokiamu sriautu į Vilnių atvyksta ešelonai su visokiais įrengimais. Miesto įmonės aprūpinamos pirmarūšės tarybine technika, kuri žymiai palengvina darbininkų darbą.

Atsiliepdami į broliškąją pagalbą, sostinės darbo žmonės ne'leka skolingi Tėvynai. Miesto pramonės įmonių produkcija siunčiama į visas tarybines respublikas. Elektros skaitiklius su Gedimino bokšto ženklų galima sutikti Murmanske ir tolimajame Vladivostoke, Baku ir Kaliningrade. Dažymo aparatus — Kuibyševo hidroelektrinės statyboje, Maskvos daugiaaukščių pastatų statybose. Kurybinis TSRS tautų bendradarbiavimas — tai ryškus įrodymas stalininės tautų draugystės jėgos.

Žiūrėdami į gražiai sutvarkytą Stalino prospektą, į Lenino aikštę, kur tarp gė-

lynų stovi paminklas Tarybų valstybės įkūrėjui V. I. Leninui, į stoties aikštę, kur stovi monumentas Lenino reikalo tęsėjo J. V. Stalino, į Černiachovskio skverą, kur ant tanko pjeđestalo pakyla paminklas armijos generolui Černiachovskui, kuriam vadovaujant buvo išvaduotas Vilnius, į atstatytas ir naujai pastatytas mokslo įstaigas, į puikius, neseniai perduotus eksploatuoti Mokslininkų namus, į gražų „Pergalės“ kino teatro pastatą, į darbo žmonių mėgiamą poilsio vietą — Centrinį kultūros ir poilsio parką, į gausius vaikų darželius ir lopšelius, į stadionus ir sporto aikšteles, į daugiaaukščius visuomeninius pastatus, į rekonstruotas gatves, nuolatinis miesto gyventojas arba atvažiavęs žmogus su didžiu dėkingumu tari-

Tai padarė Tarybų valdžia!

Tai padarė liaudies partijos valia!

Tik Tarybų valdžia, Lenino — Stalino partija išvadavo Lietuvos darbo žmones iš buržuazinės vergovės, sukūrė visas būtinas sąlygas tam, kad suklestėtų lietuvių kultūra, nacionalinė savo forma, socialistinė savo turiniu, nurodė lietuvių tautai tiesų kelią į šviesų ir pasiturimą gyvenimą.

Pasikeitė ne tik Vilniaus, kaip stambaus Lietuvos TSR administracinio, pramoninio ir kultūrinio centro, išvaizda, bet svarbiausia, pasikeitė žmonės, kurie sąmoningai skiria visas savo jėgas ir kurybinę energiją šviesiems komunizmo rūmams pastatyti.

Kas nepažįsta priešakinės stachanovininkės — „Spartos“ kojinių bei trikotažo fabriko užvožėjos Janinos Tervydaitės, kuri kasdien įvykdo gamybinę užduotį 150—180 procentų, statybinių mechanizmų gamyklos tekintojo spartininko J. Ilčuko, geriausio „Lelijos“ siuvimo fabriko mechaniko Genės Sabalaitytės, šaltkalvio-racionalizatoriaus iš Eidukevičiaus vardo odos-avalynės kombinato — judėjimo už mašinų patobulinimą kapitalinio remonto metu iniciatoriaus, miesto Tarybos deputato J. Cijunėlio, elektros skaitiklių gamyklos staklininko Jono Dindos, dirbančio 1956 metų sąskaiton?

B. Šimkus

Pasirengimas javų piūčiai paliktas savieigai

„Jaunosios gvardijos“ kolūkyje iki šiol dar negalvojama apie pasirengimą derliaus nuėmimui. Nežiūrint to, kad iki derliaus nuėmimo pradžios liko tik dvi savaitės, kolūkio valdybos posėdžiuose netgi dar nekalbama apie pasirengimą šiai kampanijai. Tuo tarpu pasirengimo derliaus nuėmimui darbai palikti savieigai. Kolūkyje yra kertamoji mašina, tačiau ji vis dar neremontuojama.

Negeresnė padėtis ir su transporto priemonių parengimu.

Paruošta tik 12 vežimų. Aišku, kad tokio vežimų skaičiaus neužteks javams suvežti iš laukų į pastoges. Tą patį galima pasakyti ir apie pastatų paruošimą naujam derliui. Klojimai ir daržinės dar nevalyti, kai kurie iš jų kiaurais stogais, be durų ir užraktų, nesutvarkyti grūdų sandėliai.

Kolūkio pirmininkas drg. Griščenko nepadarė išvadų iš praėjusių metų klaidų, kada dėl blogo pasirengimo derliaus nuėmimas vyko ne-

organizuotai ir buvo prileisti dideli derliaus nuostoliai. Tos pačios klaidos kartojamos ir šiemet.

Kolūkio valdyba turi nedelsiant imtis priemonių esamiems trūkumams likviduoti. Reikia užtikrinti besąlyginį LTSR Ministrų Tarybos nutarimo „Dėl pasirengimo derliaus nuėmimui, grūdų bei kitų žemės ūkio produktų paruošimo ir jų įvykdymo 1953 metais“ įvykdymą.

J. Brūkštus

Zarasuose vilkinamas pašarų paruošimas

Nežiūrint palankaus oro sąlygų, Zarasų rajono kolūkiuose pašarų paruošimas žlugdomas. Iki šiol čia tenušienauta vos 18 procentų žolių ir pagaminta 20,1 procento siloso.

—Šienapiūtę mes pradėjome vėliau negu kiti rajonai, todėl ir nušienauta mažiau, — teisinasi rajono vadovai. Tačiau kas kaltas, kad rajono kolūkiuose šienauti pradėta beveik dešimtmečiais vėliau, negu buvo numatyta pagal grafiką. Rajono vadovaujančios organizacijos daug darbo padėjo grafikams sudaryti, bet jie tuoj buvo pamiršti. Rajono vykdomasis komitetas laiku nemobilizavo žemės ūkio specialistų bei kolūkinio aktyvo patikrinti šienapiūvių ir kito inventoriaus būklės. O kai reikėjo pradėti šienapiūtę, pasirodė, kad tas inventorių neparuoštas. Antai, „Spalio“ kolūkyje nuo pernai metų tebestovi iškomplektuoti arkliniai grėbliai ir kitas inventorių. Panaši padėtis ir eilėje kitų rajono kolūkių. Dėl to arklinės šienapiūvės bei grėbliai blogai išnaudojami.

Daugumoje kolūkių neparuoštos patalpos šienai sukrauti, todėl tarp šienavimo ir šieno sukrovimo yra didelis atitrūkimas. Antai, „Tarybinio artojo“ kolūkyje nušienauta apie 50 ha pievų, o išdžiovinta ir suvežta tik nuo 11 ha. Taip ilgai be jokios priežiūros palikto pradalgėse šieno kokybė, be abejo, minkėja.

Ne geresnė padėtis rajono kolūkiuose ir su pašarų silosavimu. Eilės kolūkių vadovai neįvertina siloso reikšmės vystant visuomeninę gyvulininkystę. Todėl siloso gamybai iš anksto nepasiruošta. Daugelyje kolūkių yra akcelinės, kurias pilnai galima išnaudoti siloso gamybai, o žaliosios masės taip pat netrūksta. Tačiau, deja, taip nėra. Siloso gamyba žlugdoma. Žinoma, už tai didelę kaltę tenka MTS. Juk Zarasų MTS yra septynios siloso kapoklės. Tačiau jos išnaudojamos labai blogai, dažnai prastovi be darbo. Tačiau MTS vadovai ir žemės ūkio specialistai su tuo taikstosi. Jie pasiūnčia į kolūkių mašiną, o kaip ji ten dirba — jiems nesvarbu. Todėl silosavimo planas MTS siloso kapoklėmis yra sužlugdytas.

Negana to, kad eilėje rajono kolūkių sužlugdyta arksityvojo siloso gamyba, čia nešiuošiama silosą gaminti ir rudenį. Siloso duobės neatremontuojamos, nors pagal planą numatyta ne viename kolūkyje pastatyti siloso bokštus, bet šis darbas vykdomas silpnai.

Pašarų gamybą kolūkiuose trukdo blogai organizuotas darbas. Eilėje kolūkių nesuorganizuotos pašarų paruošimo brigados, o taip pat šienapiūtės darbuose nedalyvauja dalis kolūkiečių. Jie dažniausiai ruošia pašarą savo asmeniniams gyvuliams. O tai yra todėl, kad rajone blogai vykdomas vyriausybės nurodymas išduoti kolūkiečiams, ruošiantiems šieną, 10 procentų jų pagaminto šieno. Tai irgi neigiamai atsiliepia šienapiūtės eigai.

Uždelsus pašarų paruošimą, susidaro pavojus užvilinti ir javų piūtį. Juo labiau, kad ir kolūkiuose, ir MTS šiam darbu ruošiamasi labai blogai. MTS sodyboje yra nemaža kertamųjų, tačiau daugiau negu pusė jų neatremontuota. Dalis kertamųjų dar nuo pernai metų neparagabentos iš kolūkių ir neremontuotos. Pernai Zarasų MTS kombainai buvo blogai išnaudojami. Bet MTS vadovybė nepasimokė iš klaidų. Ir šiais metais MTS nesirūpina kombainų remontu. Todėl daugiau kaip pusė kombainų piūčiai neparuošta. Nesukomplektuoti ir kombainininkų kadrai. Eilėje kolūkių neišskirti kombainininkų pavaduotojai. MTS dar nebaigtas ir kulių remontas.

Pašarų paruošimas ir pasiruošimas derliaus nuėmimui Zarasų rajone paliktas savieigai. Rajono vadovai susigynavo su dėsimo nuotaikomis ir nekovoja su jomis. Partijos rajono komiteto ir rajono vykdomojo komiteto atsakingieji darbuotojai vyksta į kolūkius, bet jie ne visuomet reikiamai įsigilina gamybą, o dažnai imasi ir administravimo. Žinoma, iš tokio darbo negalima laukti nieko gero. Todėl partijos rajono komitetas ir rajono vykdomasis komitetas turi iš esmės pagerinti vadovavimą kolūkiams, pasiekti spartesnio darbų vykdymo žemės ūkyje, stiprinti kolūkius.

A. Bartkus

Kronika

TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas paskyrė drg. Sergejū Nikiforovičių Kruglovą TSR Sąjungos Vidaus reikalų ministru.

TSR Sąjungos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas paskyrė drg. Michailą Vasiljevičių Degtiarį TSRS Nepaprastuoju ir Įgaliotuoju

Ambasadorium Afganistane. TSR Sąjungos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas atleido drg. A. F. Fiodorovą nuo TSRS Nepaprastuojo ir Įgaliotojo Ambasadoriaus Afganistane pareigų ryšium su perėjimu į kitą darbą.

Redaktorius
L. RUDAŠEVSKIS